

## ÇEŞİTLİ RENK KÖRLÜKLERİNİN VAN'IN KIRSAL KESİMİNDE DAĞILIMI ÜZERİNE ARAŞTIRMA

*Galip AKIN*

### ÖZET

Bu araştırma Van'ın Merkez, Çaldıran, Edremit, Erciş, Gevaş, Muradiye ve Özalp ilçelerinin kırsal kesiminde yapılmıştır. Bu ilçelerde, 7-65 yaşları arasındaki 831'i kadın, 1230'u erkek, olmak üzere, saha taraması şeklinde yapılmıştır.

Yöredeki kadınlarda % 03.61, erkeklerde % 7.07 oranında renk körlüğü tespit edildi. En yüksek oranda kırmızı-yeşil renk körlüğü görüldü ve araştırma sonuçları ilgili literatürlerle tartışıldı.

**Anahtar Kelimeler:** Renk körlüğü, Renk körlüğü oranları.

### SUMMARY

This investigation was carried out in Çaldıran, Edremit, Erciş, Gevaş, Muradiye and Özalp districts in the province of Van, Turkey. These seven districts, in 831 females and 1230 males between 7-65 ages, the rate of color blindness were investigated as a field survey in Van.

Various color blindness 03.61 % in males and 7.07 % females had been found. Red-green color blindness is the most common in both male and female. Investigation results were discussed with concerning literatures.

**Key Words:** Color blindness, Color blindness rates.

### GİRİŞ

Çeşitli renkleri görme ve ayırtma duyusunda görülen bozukluklar renk körlüğü olarak bilinmektedir. Renk körlüğü, ilk olarak 1794 yılında

---

1. A.Ü. Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Fizik Antropoloji Anabilim Dalı 06100 Sıhhiye/ANKARA

Tablo 2. Kadınlarda Çeşitli Renk Körlüklerinin Dağılımı.

Renk Körlüğü Tipi	Renk Körlü Olanların Sayısı	Renk Körlüğü Oranı
Total renk körlüğü	-	-
Kırmızı-yeşil renk körlüğü	2	%02.40
Kırmızı renk körlüğü	1	%01.20
Yeşil renk körlüğü	-	-
Toplam	3	%03.61

Tablo 2'de görüldüğü gibi yapılan araştırmada 831 kadından sadece üçünün renk körlüğü olduğu saptanmıştır. Bunların 2'si kırmızı-yeşil renk körlüğü, biri ise kırmızı renk körlüğüdür. Buna göre kadınların % 02.40 kırmızı-yeşil renk körlüğü, %01.20'si de kırmızı renk körlüğüdür. Kadınlarda diğer renk körlüklerine ise rastlanmamıştır.

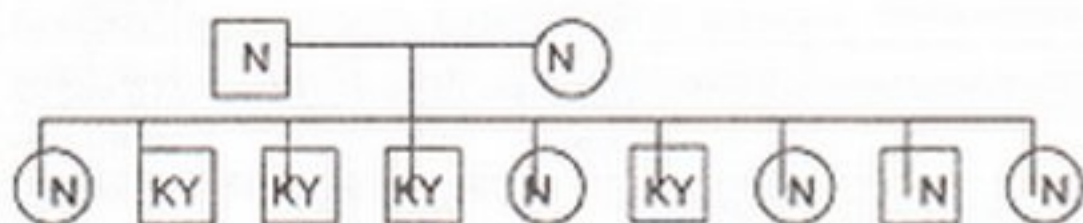
Tablo 3. Erkeklerde Çeşitli Renk Körlüklerinin Dağılımı

Renk Körlüğü Tipi	Renk Körlü Olanların Sayısı	Renk Körlüğü Oranı
Total renk körlüğü	6	%04.87
Kırmızı-yeşil renk körlüğü	55	%4.47
Kırmızı renk körlüğü	10	%08.13
Yeşil renk körlüğü	16	%1.30
Toplam	87	%7.07

Tablo 3'e göre toplam 1230 erkekten 87'sinde çeşitli renk körlüklerine rastlanmıştır. Buna göre erkeklerdeki renk körlüğü oranı %7.07'dir.

1230 erkekten %04.87'sinin total renk körlüğü, %4.47'sinin kırmızı-yeşil renk körlüğü, %08.13'ünün kırmızı renk körlüğü, %1.30'unun da yeşil renk körlüğü olduğu görülmüştür.

Araştırmada, renk körlüğünün kalıtsal geçişini incelemek üzere örnek bir aile tespit edilerek, bu ailedeki bireyler gözlemlenmiş ve ailedeki renk körlüğü olanlar ve olmayanlar aşağıda gösterilmiştir. Hastanede renk körlüğü olanların görme keskinlikleri incelenmiş ve normal bulunmuştur.



## TARTIŞMA

Renk görme yeteneği insanlarda dört yaşına kadar oluşmaktadır. Fakat pratikte renk görme testleri yedi yaşını aşmış bireylerde yapılmaktadır(4). Total renk körlüğü hariç, günlük yaşamda bireyin yaşantısında diğer renk körlüklerinin çok büyük etkisi olmamakla birlikte, renklerin seçimi, ayrımı işiyle, bilhassa trafikle ilgili uğraşılarda sorunlar yaratmaktadır. Bu nedenle giderek önem kazanan bir görme kusuru olarak nitelendirilmektedir (7, 9).

Değişik ülkelerde, renk körlüğüyle ilgili yapılan araştırmalar ve bunlardan elde edilen bilgiler Tablo 4'de verilmiştir (2, 3, 4, 6, 10).

Tablo 4. Çeşitli Ülkelerde Renk Körlüğü Oranları

Ülke	Renk körlüğü	Ülke	Renk körlüğü
Amerika (ABD)	10	Hindistan	1.1
Kanada	11.2	İran	2
Çekoslovakya	10.5	Yeni Zelanda	2.6
Polonya	10.7	Kongo	1.7
	-	Eskimolar	1
	-	Avustralya Yerlileri	1.4

Amerika ve Avrupa toplumlarında, erkeklerde renk körlüğü %10 civarında görülürken, Asya ve Afrika toplumlarında ise %1-3 civarında gözlenmektedir. Ülkemiz, bu iki grup arasında geçiş teşkil eder durumda bir izlenim vermektedir.

Ülkemizde renk körlüğüyle ilgili bulabildiğimiz araştırmaların sonuçları da aşağıda tablo halinde verilmiştir.



Tablo 5. Ülkemizde Yapılan Araştırmalarda Renk Körü Oranları

Araştırmacıların Adı ve Araştırmanın Yılı	KADIN			ERKEK		
	Toplam sayı	Renk körü sayısı	Renk körü oranı	Toplam sayı	Renk körü sayısı	Renk körü oranı
F. Semerkand ve T. Pekintürk 1964	2120	9	%04.3	4010	266	%6.61
Ş. İnalöz ve B.Ş. Şaylı 1973	-	-	-	8570	154	%1.79
M.O. Denli 1984	1500	4	%02.07	1500	50	%6.00
G. Akın 1996	831	3	%03.61	1230	87	%7.07

Semerkand ve Pekintürk (10) tarafından 1966 yılında Balıkesir, İzmir ve Ankara'da yapılan renk körlüğü araştırmasında, kadınlarda %04.3, erkeklerde %6.61 oranında renk körlüğüne rastlanılmıştır. Bu araştırma okullarda yapılmıştır. Örneklemin nasıl alındığı açıklanmamakla birlikte, şehir merkezlerindeki okulların seçilmiş olduğu anlaşılmaktadır. Araştırma sonucunda kadınlarda renk körü oranı, Denli'nin (4), Diyarbakır'da 1500 kadında yaptığı araştırmada kadınlarda tespit ettiği %02.07 oranından yüksektir. Van kırsal kesiminde yaptığımız araştırmada ise saptadığımız %03.61 oranına yakın bulunmaktadır.

Semerkand ve Pekintürk'ün (10) Balıkesir, İzmir ve Ankara'daki okullarda erkeklerde yapılan renk körlüğü araştırmasında tespit ettiği %6.61 oranı, Denli'nin (4), Diyarbakır okul ve fabrika gibi kurumlarda yaptığı renk körlüğü araştırmasında, saptadığı %6.00'lık oranı ile Van'ın kırsal kesiminde yaptığımız araştırmada erkeklerdeki %7.07 renk körlüğü oranları birbirine yakın görünmektedir. Ancak İnalöz ve Şaylı (5) tarafından 1973 yılında Diyarbakır Tıp Fakültesi Numune Hastanesi göz kliniğinde, bazı memuriyetlere girebilmek ve sürücü ehliyeti alabilmek için başvuranlar üzerinde yapılan renk körlüğü araştırmasında erkeklerde renk körlüğü oranı %1.79 bulunmuştur. Bu oran, Türkiye genelinden ve Türkiye'de yapılan diğer bölgesel renk körlüğü araştırmaları sonuçlarından hayli düşüktür. Bu oranın düşük olarak saptanmasının nedeninin, daha önceden renk körü olduğunu bilenlerin hastanenin göz kliniğine müracaat etmemelerinden ileri geldiğini sanıyoruz.

İnalöz ve Şaylı'nın (5) araştırmasında kadın derek yoktur.

Ülkemizin çeşitli bölgelerinde, daha yeni renk körlüğü belirleme yöntem ve teknikleriyle, renk körlüğü sorununun kapsamlı bir şekilde araştırılacağı ve Van'ın kırsal kesiminde yaptığımız araştırmanın bir başlangıç niteliği taşıdığı kanısındayız.

## KAYNAKÇA

- Başaran N (1986) *Tıbbî Genetik*. Eskişehir: Bilim Teknik Yayınevi.
- Corsino BV (1985) Color blindness and roschach color responsivity. *Journal of Personality Assessment* 49 (5): 533-534.
- Demirsoy A. (1984) *Kalıtım ve Evrim*. Ankara: Meteksan Yayınları No: 11.
- Denli MO (1984) *Çeşitli renk körlüklerinin Diyarbakır Yöresindeki Dağılım Oranları ve Renk Görmeye Bozukluklarının Görme Keskinliği ile İlişkilerinin Araştırılması*. D.Ü. Tıp Fakültesi Dergisi 11 (3-4): 202-212.
- İnalöz Ş. ve Şaylı BS (1973) *Diyarbakır ve Çevresinde Renk Körlüğü Üzerinde Araştırmalar I*. D.Ü. Tıp Fakültesi Dergisi 2 (3-4): 467-478.
- James W ve Mitchell MD (1983) Depth perception and color blindness. *Journal of Occupational Medicine* 25 (10).
- Mez B (1989) Studying color blindness and other visions. *Jama* June 2, 261 (21).
- Noyan A (1990) *Fizyolojik Ders Kitabı*. Ankara: Meteksan Anonim Şirketi 460-461.
- Piantanida T (1988) The molecular genetics of color vision and color blindness. *Tig* 4 (11).
- Semerkanlı F ve Pekintürk T (1966) *Türklerde Renk Körlüğü Üzerinde İlk Araştırma*. *Antropoloji* 1 (2) 159-160 1964 Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Smith A (1972) *İnsan Yapısı ve Yaşamı*. Çevirenler Onur E ve Tektaş N İstanbul: Remzi Kitabevi 229-231.

